

Regulamin Wolontariatu Medycznego działającego
na rzecz pacjentów Hospicjum Domowego
przy Hospicjum Palium w Poznaniu
Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej Oddział w Poznaniu

Regulamin określa procedurę rekrutacji nowych wolontariuszy, wykonywania świadczeń opartych na zasadzie wolontariatu w ramach Hospicjum Domowego, zadania, prawa i obowiązki wolontariusza oraz zadania koordynatora wolontariuszy.

Regulamin oparty jest na Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 (z późniejszymi zmianami) o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz na Statucie Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział w Poznaniu.

ROZDZIAŁ I

DEFINICJE I POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Hospicjum Palium jest częścią Szpitala Klinicznego Przemienienia Pańskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Dla osób, które ze względu na stan zdrowia nie mogą samodzielnie przybyć do Hospicjum Palium na osiedlu Rusa w Poznaniu, a wymagają opieki pielęgniarki i lekarza, działa hospicjum domowe. Opieka pielęgniarska oraz wizyty lekarza odbywają się u pacjenta w domu. Pielęgniarki i lekarze posługujący chorym w ramach hospicjum domowego stanowią personel medyczny Hospicjum Palium. W niniejszym Regulaminie domowa opieka paliatywna Hospicjum Palium nazywana będzie dalej **Hospicjum Domowym**.
2. Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej Oddział w Poznaniu dalej zwane jest również Stowarzyszeniem.
3. **Pielęgniarka Hospicjum Domowego** to pielęgniarka opiekująca się w warunkach domowych pacjentem Hospicjum Palium i wchodząca w skład personelu medycznego Hospicjum Palium.
4. Przez pojęcie **Korzystającego** z posługi wolontariusza Hospicjum Domowego rozumie się Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej Oddział w Poznaniu.
5. **Koordynator wolontariuszy Hospicjum Domowego** to osoba, która wspiera wolontariusza i organizuje współpracę w warunkach domowych z pacjentem, jego rodziną oraz personelem medycznym działającym w ramach Hospicjum Domowego. Dalej w treści niniejszego porozumienia Koordynator wolontariuszy Hospicjum Domowego będzie określany **Koordynatorem**.
6. Koordynator wolontariuszy Hospicjum Domowego jest powoływany przez Zarząd Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział w Poznaniu i został upoważniony do podpisywania porozumień z osobami, które chcą działać w ramach wolontariatu Hospicjum Domowego.
7. Pomocniczym **wolontariuszem medycznym** Hospicjum Domowego może zostać osoba pełnoletnia mająca pełną zdolność do czynności prawnych. Dalej w treści niniejszego

porozumienia pomocniczy wolontariusz medyczny będzie określany wolontariuszem lub wolontariuszem medycznym.

8. Wolontariusz pracuje społecznie, za swoją pracę nie pobiera materialnego wynagrodzenia, jak również nie pobiera opłaty od pacjenta ani jego rodziny, ani też od innych osób, z którymi współpracuje udzielając świadczeń w ramach posługi wolontarystycznej
9. Wartość świadczeń wolontariusza nie stanowi darowizny na rzecz korzystającego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego oraz przepisów podatkowych.

ROZDZIAŁ II

POWOŁANIE, REKRUTACJA NOWYCH WOLONTARIUSZY

1. Kandydat na wolontariusza medycznego zobowiązany jest wypełnić formularz zgłoszeniowy dostępny na stronie internetowej hospicjum-palium.pl lub bezpośrednio u Koordynatora wolontariuszy oraz dostarczyć go drogą elektroniczną lub w wersji papierowej.
2. Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej Oddział w Poznaniu jest organizatorem kursu przygotowującego kandydatów do posługi przy pacjentach Hospicjum Palium.
3. Koordynator informuje za pomocą poczty elektronicznej o rozpoczęciu szkolenia.
4. Kandydat, który rozpocznie szkolenie zobowiązany jest do sumiennego uczestnictwa w kursie. Dopuszczalna jest jedna nieusprawiedliwiona nieobecność podczas szkolenia teoretycznego.
5. Kandydat zobowiązany jest do uczestnictwa w każdym z proponowanych warsztatów wchodzących do programu szkolenia przygotowującego pomocniczych wolontariuszy medycznych.
6. Po pomyślnym zdaniu testu weryfikującego podstawowe informacje uzyskane podczas wykładów oraz warsztatów - Kandydat otrzymuje zaświadczenie potwierdzające ukończenie kursu.
7. Po ukończeniu szkolenia teoretycznego i warsztatów praktycznych, kandydat uzgadnia z Koordynatorem termin rozmowy kwalifikacyjnej. Rozmowa kwalifikacyjna przeprowadzana jest przez Koordynatora bądź osobę przez niego wyznaczoną, w towarzystwie psychologa.
8. W wyniku rozmowy kwalifikacyjnej Koordynator podejmuje decyzję o dopuszczeniu kandydata do rozpoczęcia praktyk (dalej zwanych stażem). O wyniku rozmowy kandydat jest poinformowany.
9. Przed rozpoczęciem stażu Kandydat zobowiązany jest do przedłożenia Koordynatorowi zaświadczenia lekarskiego o zdolności do wykonywania świadczeń.
10. Po uzyskaniu pozytywnej oceny rozmowy kwalifikacyjnej i dostarczeniu zaświadczenia lekarskiego, ale jeszcze przed rozpoczęciem stażu Kandydat podpisuje na okres do 6 miesięcy porozumienie z Polskim Towarzystwem Opieki Paliatywnej Oddział w Poznaniu.
11. Niezależnie od miejsca odbywania stażu – Oddział Medycyny Paliatywnej lub Hospicjum Domowe - kandydat może odbywać staż wyłącznie w obecności i pod opieką doświadczonego Wolontariusza, który ma ważne porozumienie o posłudze wolontarystycznej chorym, pozostającym pod opieką Hospicjum Palium, w tym Hospicjum Domowego.
12. Czas trwania stażu dla kandydatów na pomocniczych wolontariuszy medycznych Hospicjum

Domowego przy Hospicjum Palium obejmuje 20 godzin. Koordynator może podjąć decyzję o wydłużeniu czasu trwania stażu jeśli uzna, że przysłuży się to lepszemu przygotowaniu Kandydata do posługi chorym. Kandydat prowadzi rejestr godzin stażowych, potwierdzanych podpisem wolontariusza, który w danym dniu sprawował nad nim nadzór i opiekę.

13. Kandydat odbywający staż poświęca praktykom sumarycznie w tygodniu od 2 do 4 godzin, jednak nie częściej niż dwa razy w tygodniu. Podczas posługi Kandydat zawsze ubrany jest w białą koszulkę z widocznym imiennym identyfikatorem.
14. Koordynator podejmuje rozmowę z wolontariuszem, który jest mentorem kandydata w posłudze choremu w Hospicjum Domowym. Ocena wolontariusza wprowadzającego kandydata do domu chorego może mieć decydujący wpływ na dalszą współpracę z Kandydatem.
15. Po ukończeniu stażu, kandydat na wolontariusza zwraca się z pisemnym wnioskiem do Zarządu Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział w Poznaniu o podpisanie z nim porozumienia na wykonywanie świadczeń na zasadzie wolontariatu w Hospicjum Domowym. Do wniosku kandydat dołącza potwierdzenie ukończenia kursu.
16. Na podstawie złożonego wniosku, po rekomendacji Koordynatora oraz psychologa, Zarząd Stowarzyszenia może wyrazić zgodę na wystawienie skierowania na wstępne badania lekarskie, które są podstawą do wystawienia lub odmowy wydania zaświadczenia lekarskiego o zdolności kandydata do posługi w ramach Hospicjum Domowego.
17. Po uzyskaniu zaświadczenia lekarskiego o zdolności kandydata do posługi bezpośredniej pacjentom Hospicjum Palium, Koordynator Wolontariuszy w imieniu Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej podpisuje z kandydatem porozumienie na świadczenie posługi wolontarystycznej dla Hospicjum Domowego w ramach Hospicjum Palium.
18. Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej może także podpisać porozumienie na świadczenie posługi wolontarystycznej pacjentom Hospicjum Palium w ramach Hospicjum Domowego z osobą, która w ciągu ostatnich 3 lat była aktywnym pomocniczym wolontariuszem medycznym:
  - a. na Oddziale Medycyny Paliatywnej Hospicjum Palium i miała podpisane porozumienie ze Szpitalem Klinicznym Przemienienia Pańskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.
  - b. Na innym Oddziale Szpitala i miała podpisane porozumienie ze Szpitalem Klinicznym Przemienienia Pańskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu – jednak taki wolontariusz, który kandyduje na wolontariusza hospicyjnego powinien odbyć rozmowę z Koordynatorem oraz psychologiem, a także odbyć 20 godzinny staż pod opieką doświadczonego wolontariusza hospicyjnego.
  - c. Tylko wolontariusz z ważnym porozumieniem na świadczenie posługi pomocniczego wolontariusza medycznego, podpisanym ze Szpitalem Przemienienia Pańskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, nie jest zobligowany do wykonania wstępnych badań lekarskich. Przedłużenie porozumienia ze Szpitalem jest podstawą do przedłużenia umowy dotyczącej posługi w Hospicjum Domowym, podpisywanej ze Stowarzyszeniem

Rozdział III Zakończenie pracy na zasadach wolontariatu

1. Porozumienie może być rozwiązane:
  - a) w każdym czasie za porozumieniem stron,
  - b) przez każdą ze stron z 7 dniowym wypowiedzeniem
2. Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej może wypowiedzieć porozumienie o wykonywaniu świadczeń na uzasadniony wniosek Koordynatora, bez wypowiedzenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku nieprzestrzegania niniejszego Regulaminu lub działania, które negatywnie mogą wpłynąć na wizerunek Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej Oddział w Poznaniu czy samego Hospicjum Palium, jego pacjentów oraz ich rodzin.
3. Po 5 nieusprawiedliwionych nieobecnościach na dyżurze, Wolontariusz otrzymuje pisemne upomnienie.
4. Po 2 miesiącach nieusprawiedliwionych nieobecności, Wolontariusz otrzymuje pisemne wypowiedzenie porozumienia o wykonywaniu świadczeń.

Rozdział IV Zasady pracy wolontariusza Hospicjum Domowego

1. Wolontariusz jest zobowiązany do wykonywania świadczeń zgodnie z harmonogramem ustalonym wspólnie z Koordynatorem oraz zgodnie z zasadami określonymi w porozumieniu i niniejszym Regulaminie
2. Podczas posługi wolontariusz zawsze nosi identyfikator w widocznym miejscu oraz jest ubrany w żółtą koszulkę wolontariusza.
3. Wolontariusz stosuje się do poleceń personelu medycznego oraz Koordynatora, jeśli są one zgodne z przedmiotem niniejszej umowy.
4. Koordynator i Pielęgniarka Koordynująca są osobami właściwymi do rozstrzygania w pierwszej kolejności wszelkich spraw konfliktowych w Hospicjum Domowym, porządkowych, organizacyjnych, etycznych itp.
5. Wolontariusz zawsze dba o dobre relacje z pozostałymi członkami zespołu interdyscyplinarnego pracującego na rzecz i z pacjentami Hospicjum Palium, także w ramach Hospicjum Domowego.
6. Wolontariusz pamięta, że dobre współdziałanie zespołu opiera się na zaufaniu, wzajemnym szacunku oraz świadomości pełnionej roli i podziału zadań pomiędzy lekarzy, pielęgniarki, opiekunów medycznych, psychologów, fizjoterapeutów, pracowników socjalnych, duchownych i wolontariuszy. Wolontariusz nie zastępuje personelu medycznego.
7. Wolontariusz nie wykonuje czynności, które wymagają uprawnień zawodowych (m.in.: nie podaje leków, nie wykonuje ćwiczeń z pacjentem)
8. Wolontariusz zobowiązany jest ustalać wszelkie zmiany organizacyjne z Koordynatorem
9. Wszelka forma posługi opiera się na szacunku do osoby. Wolontariusz podejmując działania zawsze czyni to w taki sposób, aby w każdej chwili chory zachował poczucie własnej, nienaruszalnej godności i wartości.

10. Wolontariusz przestrzega ustalonych zasad etycznych spisanych w Kodeksie etyki
11. Wolontariusz zobowiązuje się do niepodejmowania żadnych form leczenia i terapii w stosunku do pacjentów będących pod opieką Hospicjum Palium, w tym również w ramach Hospicjum Domowego

Rozdział V Zadania wolontariusza w Hospicjum Domowym

1. Szczegółowy zakres obowiązków wolontariusza jest ustalany podczas pierwszej wizyty w domu chorego z Koordynatorem i Pielęgniarką Hospicjum Domowego, bezpośrednio opiekującą się pacjentem.
2. Wolontariusz Hospicjum Domowego może wykonywać następujące czynności wchodzące w zakres posługi pacjentom:
  - a) Dbłość o estetykę otoczenia chorego – łóżko, stolik przyłóżkowy.
  - b) Towarzystwo pacjentom i ich bliskim podczas spacerów lub wyjazdu na konsultacje lekarskie lub badania, na ich prośbę oraz za ich zgodą.
  - c) Na prośbę pacjentów czytanie im książek lub prasy lub/i pomoc chorym w zaspokajaniu ich potrzeb kulturalnych i intelektualnych, zgodnie z wyrażonymi indywidualnie zainteresowaniami pacjentów.
  - d) Na prośbę samotnych pacjentów - pomoc w dokonywaniu drobnych zakupów.
  - e) Wspieranie chorych, na ich prośbę, również modlitwą, jeśli jest to zgodne z własnymi przekonaniami
  - f) Czuwanie przy chorym jako element opieki wyręczającej w ustalonym czasie i pod nieobecność opiekuna.
  - g) Na prośbę samotnego chorego - pomoc przy podawaniu posiłków.
  - h) w zależności od stanu chorego, po uzgodnieniu z pacjentem, członkami rodziny – wolontariusz może służyć pomocą w wykonywaniu czynności higienicznych – jednak tylko w zakresie ustalonym wspólnie z Koordynatorem i Pielęgniarką Hospicjum Domowego, która bezpośrednio opiekuje się chorym.
  - i) w zależności od stanu chorego, po uzgodnieniu z pacjentem, członkami rodziny – wolontariusz może służyć pomocą w wykonywaniu czynności pielęgnacyjnych (np. mycie głowy).

Rozdział VI Powołanie wolontariusza do Hospicjum Domowego

1. Pielęgniarka, Psycholog lub Lekarz z Hospicjum Domowego, która/y po rozeznaniu środowiskowym, uzna za konieczną i potrzebną pomoc medycznego wolontariusza pomocniczego, proponuje takie usługi choremu / jego rodzinie. Pielęgniarka/ Psycholog /Lekarz musi uzyskać zgodę na przetwarzanie danych osobowych (imię i nazwisko, adres, telefon kontaktowy) w celu zorganizowania wolontariatu medycznego w domu chorego przez Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej Oddział w Poznaniu, co jest możliwe tylko w sytuacji kiedy chory/jego opiekun wyrażą chęć współpracy.
2. Pielęgniarka, Psycholog lub Lekarz przekazuje w/w zgodę chorego Pielęgniarence

- Koordynującej, która przekazuje Koordynatorowi wolontariuszy dane umożliwiające nawiązanie kontaktu z chorym i/lub jego opiekunem.
3. Koordynator Wolontariuszy odwiedza chorego i ustalają zakres pomocy, która miałyby być świadczona przez wolontariusza. Zakres jego zadań jest ustalany wspólnie z chorym/ jego opiekunem i jest opisany w porozumieniu podpisywanym z Polskim Towarzystwem Opieki Paliatywnej Oddział w Poznaniu.
  4. Koordynator Wolontariuszy wskazuje wolontariusza, który chciałby i mógłby podjąć się współpracy z domem chorego. Następnie ustala dogodny termin spotkania wprowadzającego wolontariusza do domu chorego. Podczas spotkania ponownie omawiany jest zakres i rodzaj pomocy (opisany wcześniej w porozumieniu z domem chorego) oraz harmonogram spotkań.
  5. Wolontariusz wspierający chorego i jego rodzinę w ramach Hospicjum Domowego zgłasza każdą zaobserwowaną, niepokojącą zmianę w sytuacji rodzinnej i / lub w stanie chorego. Uwagi dotyczące sytuacji i stanu chorego zgłaszane są Pielęgniarsce Hospicjum Domowego, która bezpośrednio opiekuje się chorym lub Koordynatorowi.
  6. Chory i jego opiekunowie mogą bezpośrednio przekazywać swoje uwagi dotyczące posługi wolontariusza Hospicjum Domowego – Pielęgniarsce i/lub Koordynatorowi.

Rozdział VII Prawa wolontariusza

1. Wolontariusz ma prawo do uzyskania informacji o przysługujących mu prawach i ciążących na nim obowiązkach.
2. Wolontariusz ma prawo do przeszkolenia w zakresie ochrony danych osobowych.
3. Wolontariusz ma prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków wykonywania świadczeń.
4. Wolontariuszowi przysługują adekwatne środki ochrony osobistej.
5. Wolontariusz ma prawo do uzyskania informacji o ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa związanych z wykonywanymi świadczeniami oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami.
6. Wolontariusz ma prawo do otrzymania pisemnego zaświadczenia o wykonywaniu świadczeń z określeniem ich zakresu.
7. Po uzgodnieniu z Koordynatorem, Stowarzyszenie może zwrócić wolontariuszowi wcześniej uzgodnione wydatki, ponoszone przez niego i związane z wykonywaniem świadczeń na rzecz Korzystającego. Zwrot wydatków nastąpi po przedstawieniu przez wolontariusza stosownego rozliczenia wraz z dowodami poniesionych wydatków.
8. Wolontariusz może liczyć na wsparcie Koordynatora oraz innych wolontariuszy, a w uzasadnionych przypadkach – również do rozmowy z psychologiem na temat swoich uczuć i emocji wynikających z jego posługi chorym.
9. Wolontariusz może zawiesić swoją posługę na czas określony, po uzgodnieniu zasad i okresu zawieszenia z Koordynatorem oraz na podstawie złożonego pisemnego wniosku.

10. Wolontariusz może odmówić wykonania zaproponowanej pracy jeśli jest to sprzeczne z jego przekonaniami, charakterem lub jeśli odmowa wynika z innych istotnych dla niego przyczyn.
11. Wolontariuszowi przysługuje ubezpieczenie:
  - a) zgodnie z Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z późniejszymi zmianami
  - b) z tytułu nieszczęśliwych wypadków na mocy ustawy o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach.
  - c) Stowarzyszenie oświadcza, że posiada ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej (OC) za szkody wyrządzone w związku z prowadzoną działalnością. Posiadane ubezpieczenie OC obejmuje też osoby, które w ramach niniejszego porozumienia wykonują powierzone im zadania. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej nie obejmuje szkód wyrządzonych umyślnie lub w wyniku rażącego niedbalstwa albo poprzez działania niezgodne z prawem.

Rozdział VIII Obowiązki wolontariusza

1. Wolontariusz sumiennie i starannie wywiązuje się z obowiązków, do których się zobowiązał.
2. Wolontariusz uzgadnia z Koordynatorem wszelkie zmiany mające wpływ na jego pracę, a w szczególności zmiany w harmonogramie i związane z planowaną niedostępnością.
3. Bez ukończonego szkolenia dla wolontariuszy medycznych i podpisania stosownej umowy ze Szpitalem, uprawniającej do posługi bezpośredniej przy chorych na Oddziale, osoba samodzielnie nie wchodzi na Oddział Medycyny Paliatywnej w Hospicjum Palium.
4. Wolontariusz zobowiązany jest do uczestniczenia w zebraniach wolontariuszy, które są organizowane raz w miesiącu. Dopuszczona jest dwukrotna nieusprawiedliwiona nieobecność w ciągu roku. W przypadku nieprzestrzegania tego zobowiązania, Koordynator ma prawo złożyć wniosek o rozwiązaniu porozumienia z Wolontariuszem.
5. Wolontariusz współpracujący z Hospicjum Domowym zobowiązany jest do wypełniania tzw. Karty Wolontariusza Domowego, która raz na miesiąc jest dostarczana Koordynatorowi.
6. Wolontariusz usprawiedliwia swoją nieobecność wyprzedzająco, tj. co najmniej 1 dzień w przypadku **nieplanowanych** absencji.
7. Wolontariusz informuje Koordynatora z wyprzedzeniem co najmniej 2 tygodni o **planowanej** niedostępności.
8. Wolontariusz zobowiązuje się do przestrzegania przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, a także przepisów krajowych, w szczególności do:
  - a) ochrony i zachowania w tajemnicy danych osobowych, do których uzyska dostęp w związku z realizacją zadań w ramach porozumienia oraz wszelkich informacji na temat osób, na rzecz których świadczy pomoc, ich rodzin, bliskich

- b) po wygaśnięciu porozumienia, zwrotu wszelkich nośników, zawierających dane osobowe, przekazanych mu przez Korzystającego oraz trwałego zniszczenia wszystkich kopii
  - c) niezwłocznego poinformowania Administratora Bezpieczeństwa Informacji, powołanego przez Polskie Towarzystwo Opieki Paliatywnej Oddział w Poznaniu, o naruszeniu bezpieczeństwa danych osobowych
9. Naruszenie obowiązków, o których mowa powyżej w punkcie 8 powoduje odpowiedzialność wolontariusza za szkodę wyrządzoną Korzystającemu (na zasadach wynikających z przepisów prawa) oraz stanowi dla Korzystającego podstawę do rozwiązania porozumienia z winy Wolontariusza.
10. Wolontariusz może zostać upoważniony do przetwarzania danych osobowych wyłącznie w zakresie i celu przewidzianym w porozumieniu